

ANSVARLIG STYRING AV LEVERANDØRKJEDEN

Noen av de viktigste bidragene for å sikre en bærekraftig industri ligger i virksomhetens forsyningskjede. Derfor er FNs bærekraftsmål en viktig og naturlig del av en forvaltning- og anskaffelsesprosess. Lyse er underlagt åpenhetsloven, som er nært knyttet til bærekraftsmål nr. 8 om anstendig arbeid og økonomisk vekst, og nr. 12 om ansvarlig forbruk og produksjon.

Lyse skal sikre en ansvarlig forretningsdrift for hele sin virksomhet gjennom å ivareta menneske- og arbeidstakerrettigheter, samfunn og miljø. For å sikre dette må alle våre leverandører bekrefte og signere Lyses Leverandørklæring som omfatter helse, miljø og sikkerhet, klima, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og forretningsetikk. Lyse har i sine kontrakter egne avtaleklausuler som både stiller krav til overholdelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og som gir Lyse en rett til å få informasjon om leverandørkjedene og til å følge opp- og kontrollere leverandørenes etterlevelse av disse kravene under hele kontraktsperioden.

For at Lyse skal kunne levere samfunnskritisk infrastruktur er vi avhengige av et stort spekter av leverandører. Dette inkluderer blant annet alt fra gravearbeid, transport av varer og ansatte, renhold, forsikring, teknologi, elektromateriell, krafttransformator til finansiell og teknisk rådgivning. Lyses leverandørkjede dekker flere sektorer og alt fra store internasjonale selskaper til mindre, lokale bedrifter. Lyse anser det som avgjørende å avdekke risiko for skade og negativ påvirkning av blant annet klima og miljø så tidlig i anskaffelsesprosessen som mulig. Som en del av vår kontraktsstrategi undersøker vi våre kontraktsparter og leverandørmarkedet for å avdekke mulig risiko knyttet blant annet til aktiviteter, anleggsarbeid, produksjons- og opprinnelsesland for både produkter og tjenestekjøp gjennom vårt kategoriarbeid. Vi ønsker gjennom dette arbeidet å sikre at vi inngår kontrakter med leverandører som oppfyller våre krav og standarder.

Strategiplaner og risikoanalyse

Som en viktig del av Lyse sitt arbeid med bærekraft, klima og miljø er det bestemt at vi så tidlig som mulig i anskaffelsesprosessen, allerede under utarbeidelse av Strategien, skal foreta en kartlegging av utfordringer tilknyttet bærekraft, klima og miljø tilknyttet den aktuelle anskaffelsen. Dette arbeidet blir foretatt sammen med relevante aktører i virksomheten som har ansvar for oppfyllelse av kontraktsarbeidet. I Strategidokumentet gjennomgår vi punkter knyttet til bærekraft og miljø, og virksomhetene blir dermed utfordret på hvordan de eksempelvis kan bidra til å minske klimafotavtrykket og redusere klimagassutslippene.

Vi bruker i tillegg ulike veiledere fra blant annet DFØ og Miljøfyrtårn i arbeidet med å sette riktige krav til klima og miljø. I konkurranser med høy grad av risiko blir det foretatt en analyse og en kartlegging av risikofaktorene, lovverket og markedet. Dette gir oss innsikt i hvilke miljøkrav vi må stille og hva vi må følge opp under kontraktsperioden.

Lyse vil i tiden fremover jobbe for å implementere en risikobasert tilnærming, i alle våre anskaffelser, der vi i større grad skal gjennomføre kartlegging av risikofaktorer og aktsomhetsvurderinger av leverandører, blant annet innen klima/miljø, HMS, menneskerettigheter, arbeidsforhold og korrupsjon, på tidspunkt for prekvalifisering, evaluering, kontraktsinngåelse og gjennom livsløpet til en kontrakt. Dette vil for eksempel være særlig aktuelt hvor anskaffelsen involverer «høyrisikoprodukter», hvor det finnes omfattende dokumentasjon på at det for eksempel i forbindelse med råvareuttak, komponenttilvirkning eller produktsammensetning forekommer systematiske brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

I praksis, for kontrakter der miljø og klima anses som en viktig del av anskaffelsen, blir leverandørenes besvarelser evaluert og vektet som et tildelingskriterium, som leverandørene må konkurrere på ved tildeling av kontrakt. I Bygg- og anleggskonkurranser bruker vi ofte skjema og rapporter som legges ved konkurransen som leverandørene må svare ut, bekrefte og dokumentere. Eksempler på dette er ulike HMS, SHA- og MTA planer. Disse danner grunnlag for vurdering av helse, miljø og sikkerhet ved anleggsarbeidet og det bidrar til bedre oppfølging av arbeidet i kontraktsperioden.

Lyse søker i alle anskaffelsessaker å finne målbare krav som leverandøren skal rapportere på under kontraktoppfyllelse. Eks. utslippskrav, miljøsertifisering og tapskostnad. Der det er mulig forsøker vi å beregne og ta hensyn til livssyklus kostnadene og framtidige miljø- og klimakostnader ved kontraktsgjennstanden og ytelsen i henhold til Lov om Offentlige anskaffelser.

Systematisk tilnærming

Konsernanskaffelser i Lyse skal aktivt og systematisk jobbe for en fremtidig bærekraftig verdikjede herunder etablere krav og retningslinjer knyttet til bærekraft og sosialt ansvar. Vi gjennomfører aktsomhetsvurderinger i samsvar med OECD sine retningslinjer for flernasjonale selskap for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for håndteringen av eksisterende og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i leverandørkjedene hos våre leverandører og forretningsforbindelser.

Vi vil prioritere oppfølging av områder hvor risikoen for negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er av størst alvorlighetsgrad og det er høyest sannsynlighet for at brudd forekommer. Som en del av denne jobben vil Lyse gjennomføre vesentlighetsanalyse for prioritering, planlegging og implementering pr kategori. Lyse vil i tillegg etablere prosess og rammeverk for å sikre regelmessig bærekraftsrapportering.

En forutsetning for å lykkes med arbeidet med ansvarlig styring av leverandørkjeden er å ha utstrakt leverandørdialog, slik at vi sammen med leverandørene finner de beste og mest virkningsfulle tiltakene.